تقابل دو اجماع در رویت قبل از زوال و عدم دسترسی سید به کتاب الخلاف

(00:18)

صفحه چهاردهم بودیم. سید فرمودند:

> **و الثانية مضطربة الدلالة جدّاً، فلا تصلح لمعارضة الرواياتالمتقدّمة، مع صحّة سندها، و كثرة عددها، و صراحتها في المطلوب، و اعتضادها بما حكاه السيّد المرتضى عن عليّ عليه السّلام، فإنّها لا تقصر عن الرواية المرسلة، و مخالفتها للمشهور بين العامّة فتوى و رواية. فقد نقل العلّامة في التذكرة عن أبي حنيفة و مالك و الشافعي عدم اعتبار الرؤية قبل الزوال، و إنّما احتجّوا عليه بما رووه عن أبي وائل منصور بن سلمة، قال: جاء [ان] كتاب عمر و نحن بخانقين: أنّ الأهلّة بعضها أكبر من بعض، فإذا رأيتم الهلال في أوّل النهار فلا تفطروا حتّى تمسوا، إلّا أن يشهد رجلان مسلمان أنّهما أهلّاه بالأمس عشيّة.[1]**

در صفحه پانزدهم دوباره به همین روایت اشاره‌ای دارند. عبارت این است: **«و قد ترجّح هذا بما تضمّنته من النسبة إلى عليّ عليه السّلام صريحا»**؛ یعنی نسبت صریح به امیرالمؤمنین علیه‌السلام جانب اجماع منقول سید مرتضی را ترجیح می‌دهد. از اینجا به ذهن آمد ظاهراً زمانی که سید بحر العلوم در اینجا «ترجّح هذا» را نوشته اند و دو اجماع را مقابله کرده اند، اصلاً عبارت خلاف در ذهن شریفشان نبوده. والا در خلاف هم که همین بود. چطور در خلاف ایشان می‌گویند «روی عن علی علیه‌السلام» و ادعای اجماع هم می‌کنند؟! درست به وزان هم هستند. ایشان وقتی می‌خواهند اجماع ها را مقابله کنند تنها اجماع سید را نقل می‌کنند و اینکه دنبال آن روایتی از امیرالمؤمنین علیه‌السلام آمده است. می‌گویند: این اجماع مرجّح می‌شود به نقل صریح از امیرالمؤمنین علیه‌السلام، و حال آنکه در خلاف هم هست.

---

[1] رؤیت هلال، ج۳، ص: ۱۹۸۴

بازبینی #1
ایجاد شده 7 فوریه 2026 13:11:21 توسط ... .

به روزرسانی شده 7 فوریه 2026 13:13:54 توسط ... .